

OBNOVA PANELOVÝCH SÍDLIŠŤ VE VÍDNI A V BRATISLAVĚ

INFORMACE Z MEZINÁRODNÍ KONFERENCE

Ve dnech 14 a 15. června 2005 uspořádal Institut pro výzkum města a regionu Rakouské akademie věd mezinárodní konferenci s názvem **Obnova panelových sídlišť ve Vídni a v Bratislavě**; v rámci konference byla zahájena výstava Panelová sídliště ve Vídni v Bratislavě. Obě akce jsou součástí výzkumného projektu INTERREG III A Obnova panelových sídlišť ve Vídni a v Bratislavě, který řeší Institut pro výzkum města a regionu Rakouské akademie věd ve spolupráci s Ústavem stavebnictví a architektury Slovenské akademie věd, Ústavem architektury Fakulty architektury Slovenské technické univerzity v Bratislavě a Oddělením obytných staveb a navrhování Ústavu architektury a navrhování Technické univerzity ve Vídni. Hlavní náplní projektu je přispět ke komplexnímu přístupu k řešení všech problémů na sídlišťích z hlediska vědy, ekonomiky, architektury, politiky a s respektováním přístupu veřejnosti.

Přednášky a prezentace byly řazeny do tematických úseků. První den konference byl po slavnostním zahájení představiteli Rakouské akademie věd, Slovenské akademie věd a města Vídně věnován výsledkům již probíhajících aktivit, které byly prezentovány z hlediska zkušeností jednotlivých států. Další část byla zaměřena na historii výstavby sídlišť, teorii a výzkum všech problémů a rámcové podmínky pro zlepšení kvality bydlení na sídlišťích. Následovala prezentace projektů úprav sídlišť, včetně ukázky studentských prací. Závěrem dne byla slavnostně zahájena tematická výstava.

Další den byly prezentovány možnosti stavebních technologií při zateplování domů, sociální aspekty řešení, kvalita byd-

lení a života na sídlišťích a možnosti financování úprav.

V rámci úseku zaměřeného na mezinárodní zkušenosti byl prezentován český Program regenerace panelových sídlišť dle nařízení vlády č. 494/2000 Sb., jehož existence a pozitivní výsledky byly účastníky konference velmi kladně oceňovány. Tento program je však zaměřen pouze na regeneraci sídlišťního prostředí, nikoliv na bytové domy. Rakousko se soustředí zejména na opravu bytového fondu. Ve Vídni probíhá a je podporován ekologický program THEWOSAN, zaměřený na rekonstrukci panelových domů, které jsou v hlavním městě Rakouska již ze dvou třetin opraveny. Slovensko, které se těmito problémy začíná zabývat, uvažuje o celkové regeneraci sídlišť včetně oprav domů, což naráží na vlastnické vztahy k bytovému fondu. Podíl panelové výstavby na celkové rozsahu bytového fondu v hlavním městě Rakouska nelze ovšem srovnávat s panelovou zástavbou v Bratislavě. Panelová sídliště ve Vídni byla budována, obdobně jako na Slovensku a v České republice, v 60. letech minulého století, ale v daleko menším rozsahu. Na největším sídlišťi ve Vídni je cca 6 500 bytů, zatím co na největším bratislavském sídlišťi Petržalka je cca 50 000 bytů.

Demonstrovány projekty slovenských architektů, urbanistů a studentů Slovenské technické univerzity se zabývaly řešením sídlišť Petržalka v Bratislavě. Zajímavý je projekt KORZO, zaměřený na úpravu a přestavbu páteřní komunikace vedoucí celým sídlišťem. Část mezi výstavištěm INCHEBA a mezinárodním železničním nádražím již byla formou modelového řešení realizována. Tzv. Lineární projekt

navrhuje úpravy stávajícího přírodního parku v sídlišťi podél vodního toku – Chorvatského ramene – jako řešení možností každodenní rekreace obyvatel sídlišť Petržalka. Práce studentů Slovenské technické univerzity řešila úpravy domů a další dostavby velmi avantgardním a zajímavým způsobem.

Prezentované možnosti stavebně technického řešení byly zaměřeny na možnosti tepelných izolací obvodových zdí, vytápění a výměny výtahů.

Z příspěvků, které byly předneseny v rámci úseku týkajícího se sociálních aspektů života na sídlišťích, vyplynulo, že v Bratislavě se již vyskytují rozdíly v image jednotlivých sídlišť. Náprava tohoto stavu vyžaduje důkladnou analýzu kvality bydlení v celé škále sídlišť. Analýza musí být provedena jak s využitím objektivních indikátorů – přesných statistických a technických údajů o sídlišťi, tak pomocí průzkumů názorů obyvatel. Význam dobře prováděného průzkumu názorů, návrhů a oprávněných požadavků obyvatel, který je v českém programu patřičně zohledněn, byl zdůrazňován jak v příspěvcích rakouských, tak slovenských účastníků.

Socioekonomické podmínky obnovy bydlení na Slovensku předpokládají nezbytnost státní podpory oprav panelových domů, neboť neustále se zvyšující nezaměstnanost snižuje solventnost obyvatel sídlišť, kteří jsou ve většině případů rovněž vlastníky svých bytů.

Závažnost problémů panelových sídlišť se neustále zvyšuje a jejich řešení již nelze dlouho odkládat.

*Ing. arch. Marie Tomišková
Ústav územního rozvoje*